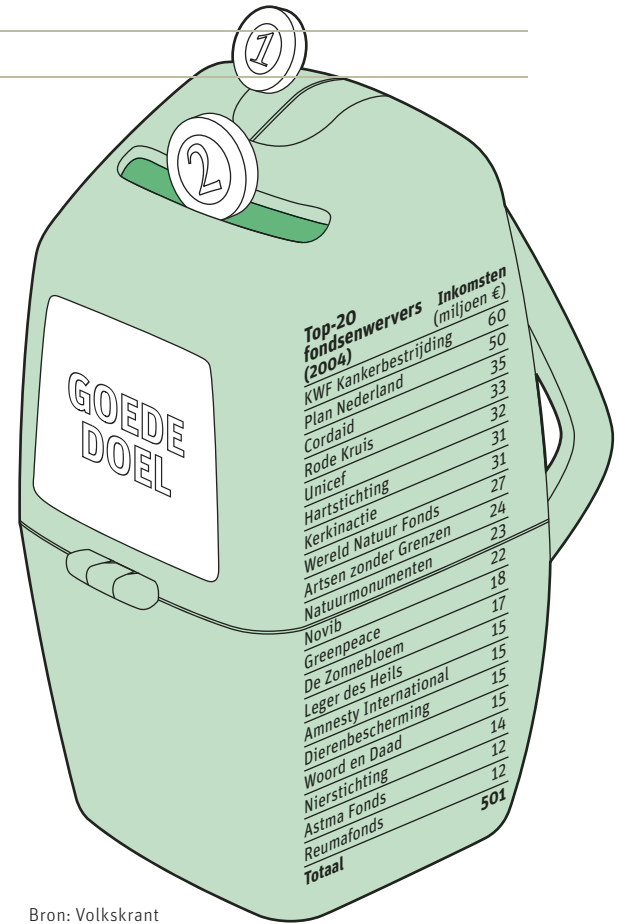

goede doelen

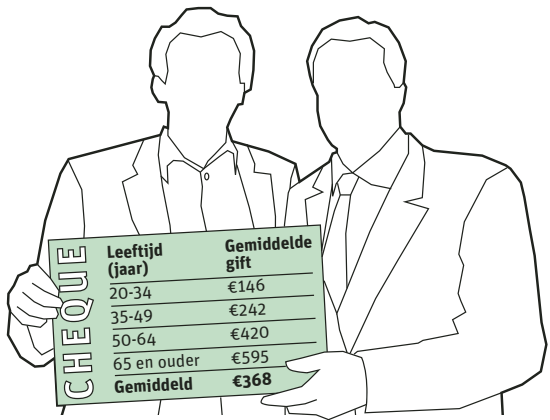
Moderne liefdadigheid irriteert gevers

In Nederland geven we per jaar gemiddeld
€368 per huishouden aan goede doelen. Maar
goededoelenorganisaties wekken ergernis.

Bron: Volkskrant

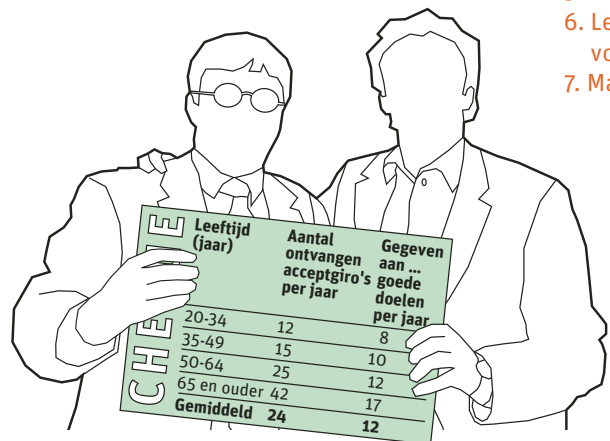
Tienduizenden organisaties in Nederland zamelen geld in voor goede doelen. Bij de Kamer van Koophandel zijn er 95.000 ingeschreven. Deze 'branche' kent een totale omzet van meer dan €5 miljard per jaar. 2,8 miljard daarvan is afkomstig van huishoudens via giften, legaten en goededoelenloterijen. De 20 grootste organisaties halen per jaar samen een half miljard euro op. De gulle gevers zijn talrijk: uit een enquête die we hebben gehouden onder onze leden blijkt dat 96% van de geënquêteerden in 2005 geld aan een goed doel heeft gegeven. Gemiddeld gaf men €368 per huishouden, verdeeld over 12 goede doelen. Ouderen geven meer.

Acceptgiro's

De goededoelenorganisaties doen er veel aan om geld binnen te krijgen, soms zo veel dat het de goede gevers hindert. Het grote aantal acceptgiro's dat men krijgt, ergert velen mateloos. Gemiddeld vallen er 24 acceptgiro's per jaar op de mat en krijgt 1 op de 20 geënquêteerden er per jaar 100 of meer. Per jaar kunt u grofweg de helft van uw leeftijd aan acceptgiro's verwachten. Van de respondenten krijgt 43% van ten minste één organisatie meer dan 1 acceptgiro per jaar en 83% vindt dat ergerlijk of zelfs ontoelaatbaar. Ruim de helft van de geënquêteerden is uit ergernis gestopt met geld geven aan

een bepaalde organisatie. Nog eens 1 op de 5 mensen heeft dat overwogen. Reden nummer 1 om met doneren te stoppen, is een (te) hoog salaris van de directie. Na de commotie over het salaris van de directie van de Hartstichting, eerder dit jaar, zijn de inkomsten van die organisatie fors gedaald en is de collecteerbereidheid onder vrijwilligers afgenomen. In het algemeen vinden 3 op de 4 onder-vraagden hoge directeurssalarissen bij goededoelenorganisaties ontoelaatbaar. De commissie-Wijffels die de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI; 90 aangesloten organisaties) adviseert, vindt dat een directeur van een goed doel én idealist én professioneel moet zijn. Voor directies moeten de salarissen bij de overheid als referentie gelden. De commissie noemt geen maximum, maar bij de overheid is dat in principe het salaris van de minister-president (nu €122.000 – met de volgende kabinetsperiode verhoogd tot €160.000). 'Bedeltelefoontjes' roepen ook weerstand op. Zestien organisaties die dat vaak doen, geven desgevraagd toe dat mensen die bij hen bekend zijn een telefoontje kunnen verwachten. Bijvoorbeeld met het verzoek om vaste donateur te worden, van acceptgiro over te stappen op automatische incasso, of de bijdrage te verhogen. Wie niet gediend is van zulke telefoontjes, kan dat aangeven bij de organisatie zelf en dan wordt er rekening mee

KIES EEN GOED DOEL IN 7 STAPPEN

1. Kies een onderwerp waarmee u affiniteit hebt.
2. Zoek organisaties die op dat terrein actief zijn.
3. Ga na hoe ze zich presenteren.
4. Kijk hoe de organisaties zich verantwoorden over lopende projecten.
5. Let op keurmerken.
6. Let op mogelijke andere zaken die voor u essentieel zijn.
7. Maak uw keuze.

ALS TWEE DRUPPELS...

In 1998 signaleerden we fondsenwervers die veel op elkaar leken, zoals Internationale Stichting Alzheimer Onderzoek (geen CBF-keur, gelieerd aan een Amerikaanse organisatie), die qua naam en werkterrein veel lijkt op de Alzheimer Stichting (van Nederlandse herkomst, met CBF-keur). En het Wereld Kanker Onderzoek Fonds (WKOF), dat verward kon worden met het Koningin Wilhelmina Fonds (KWF). Het WKOF heeft inmiddels het CBF-keur.

Gevestigde fondsen zien 'look-a-likes' met lede ogen meeliften op het opgebouwde vertrouwen dat gevers in hun organisaties hebben. Voor de gever is het lastig vast te stellen of een 'nieuwe' organisatie betrouwbaar is en goed werk doet. Voorlopig zien wij het CBF-keur als belangrijkste handvat.

gehouden. Ook via www.infofilter.nl kunt u aangeven dat u niet benaderd wilt worden.

Als een goededoelenorganisatie telefonisch voor het goede doel iets wil verkopen, bijvoorbeeld uit de eigen winkel, is dat strijdig met het Wetboek van strafrecht. Het Wereldnatuurfonds, de Novib en de Postcode Loterij maken zich hieraan schuldig.

Soms is de ergernis over bepaald gedrag zo groot, dat gevers de kont tegen de krib gooien en stoppen met geven.

Verantwoord kiezen?

Bijna 9 op de 10 mensen die een goed doel willen steunen, blijken grote behoefte te hebben aan een lijst waarop ze kunnen zien welke organisatie hun steun het meest waard is. Helaas, zo'n lijst is er niet. Er zijn wel andere harde en minder harde criteria om te bepalen wat een goed doel is.

Als 'goed doel' vertaald mag worden naar 'algemeen nut beogend', zijn volgens de Hoge Raad politieke partijen en kerkelijke, levensbeschouwe-

lijke, charitatieve, culturele en wetenschappelijke instellingen in principe goede doelen. Ook organisaties die in ongeveer gelijke mate het algemeen belang en persoonlijke belangen dienen, vallen hieronder. De Belastingdienst heeft 16.000 tot 18.000 organisaties erkend als 'algemeen nut beogende instellingen'. Gevers mogen giften aan deze doelen voor de belasting van hun inkomsten aftrekken. Er geldt een drempel en een bovengrens, maar via de notaris zijn meer giften aftrekbaar te maken.

Keurmerken

Om bewuster te geven, kunt u letten op het keurmerk dat een goededoelenorganisatie kan hebben. Het belangrijkste is dat van het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving), waar 470 goede doelen bekend zijn. Daarvan hebben er 260 een CBF-keur en 70 een 'verklaring van geen bezwaar'. De laatste (voor kleine en beginnende fondsenwervers) is (veel) goedkoper dan het CBF-keur, maar de eisen voor de organisatie zijn gelijk. Het keur stelt eisen aan de structuur van de organisatie en aan de verantwoording van het beleid. Concreter betekent dit dat de organisatie:

- de voortgang van de bestedingen aan de doelstellingen rapporteert aan het CBF;
- de bestedingen evalueert en de resultaten meeneemt in nieuwe beleidsplannen;
- een evenwichtige verdeling vaststelt voor de uitvoeringskosten van de organisatie (zoals personeelskosten en kosten van huisvesting) en het geld dat aan de doelstelling wordt besteed;
- een jaarrekening opstelt die voldoet aan bepaalde eisen van vergelijkbaarheid en inzichtelijkheid;
- gemiddeld over 3 jaar voor elke euro die er binnenkomt niet meer dan €0,25 uitgeeft;

Ergernissen

deze strook niet meezenden			
euro-acceptgiro		Goede doel	
Ergernis als goededoelenorganisatie...	Ontoelaatbaar/ergernis (% van geënquêteerden)	Zelf meegemaakt (% van geënquêteerden)	Vaak genoemd als reden voor stoppen donatie
Geld afschrijft zonder toestemming	100	10	Ja
Vooraf ouderen of verstandelijk beperkten benadert	99	5	
De automatische incasso zonder toestemming verhoogt	98	8	
Giften oppot	96	8	Ja
Adressen doorgeeft	93	29	Ja
De directie hoog belooft	93	17	Ja
Telefonisch om een hogere bijdrage vraagt	91	12	
Aanmaningen voor de jaarlijkse bijdrage stuurt	89	18	Ja
Lijkt op een andere, bekende organisatie	84	25	
Verscheidene acceptgiro's per jaar stuurt	83	43	Ja
Telefonisch om een machtiging vraagt	81	18	
Op angst- en schuldgevoelens inspeelt	79	32	
Aanvullende giften vraagt	78	37	Ja
Cadeautjes stuurt	71	5	Ja
Op straat een bijdrage vraagt	68	29	
Een automatische incasso vraagt	58	5	Ja
Een acceptgiro voor de jaarlijkse bijdrage stuurt	33	54	
Luxe, en dure brochures uitgeeft	0	21	

- een kwaliteitssysteem heeft waarmee hij zijn bestedingen kan volgen, evalueren en eventueel bijstellen. Voor meer informatie hierover, zie www.cbf.nl.

Het CBF beoordeelt niet of de inkomsten effectief genoeg worden aangewend voor het goede doel, het beoordeelt niet de methode die wordt gebruikt om het doel te bereiken en ook niet de kosten die gemaakt worden. Uit ons onderzoek blijkt dat veel mensen denken dat het CBF deze zaken onder controle heeft, maar dat is dus niet zo. Als een organisatie niet bij het CBF is aangesloten, kan dat komen doordat hij niet voldoet aan de eisen van het CBF, maar ook doordat hij nog geen 3 jaar actief is in Nederland, of de kosten van het keurmerk te hoog vindt. De christelijke tegenhanger van het CBF is de Raad voor Financiële Betrouwbaarheid (RFB). Deze stelt gelijksoortige eisen als het CBF en heeft 32 deelnemers die daarnaast vaak ook het CBF-keur hebben.

Andere voorkeuren

U zou ook kunnen uitgaan van de voorkeuren van andere gevers; zie op pagina 29 de lijst van top-20 fondsenwervers die het meeste geld hebben gekregen. Sinds vorig jaar bestaat de Donateursvereniging, die transparantie in de goededoelenwereld nastreeft: ze moeten beter laten zien wat ze doen en hoe ze het doen, vindt de vereniging. Een initiatief van de vereniging is PostOpMaat: 'klanten' van goededoelenorganisaties kunnen aangeven hoe en hoe vaak ze benaderd willen en mogen worden. Er zijn nu 16 organisaties die daaraan meewerken (zie www.donateursvereniging.nl). De Donateursvereniging heeft ook gegevens over nu bijna 2200 goede doelen, onder andere een korte type-ring. Men kan doorklikken naar de website, of met een muisklik per e-mail

Ruim de helft van de geënquêteerden is uit ergernis gestopt met geld geven aan een bepaalde organisatie

contact zoeken met de organisatie. Bij veel goede doelen staat het jaarverslag op de website. Daarin kunt u meer vinden over de werkzaamheden en de financiën.

Belangrijke informatie

In de praktijk blijken 3 op de 4 mensen liefst een lijst met 'goede' goede doelen te hebben, maar hoeven ze toch niet altijd het naadje van de kous te weten. Maar sommige onderwerpen zijn zo belangrijk, dat men er wel actief informatie over zoekt. Dat zijn: het onderwerp waarop de organisatie zich richt, de effectiviteit van de inzet, de verhouding tussen de kosten van de fondsenwerving en de inkomsten, de manier waarop de organisatie mensen benadert, en de methode die hij gebruikt om het doel te bereiken. Het salaris van de directeur, de overheadkosten en de kosten van de fondsenwerving vindt men ook belangrijk, maar informatie daarover blijkt moeilijk te achterhalen. Meer dan de helft van de mensen wil precies kunnen nagaan hoe hun gift besteed is en evenveel mensen willen dat ze als gevers het eerst weten als een project niet het gewenste effect heeft gehad. De helft vindt het voldoende als ze weten dat een goededoelenorganisatie transparant is. Ze vertrouwen erop dat anderen dan wel zien als er iets niet klopt. Een ongeveer even groot percentage vertrouwt er blindelings op dat hun gift goed wordt gebruikt.

Dromen over later?

Nu voor leden slechts €12*

Plan uw financiële toekomst nú!

We dromen er allemaal wel eens over. Eerder stoppen met werken. Eindelijk doen waar we nu vaak geen tijd voor hebben. Maar voor het zover is, valt er nog heel wat te regelen. Wanneer kunt u stoppen met werken? Is er misschien sprake van vut of pre-pensioen? Wat houdt de nieuwe levensloopregeling precies in? En hoe zit het wanneer u arbeidsongeschikt wordt? Met 'Uw financiële levensloop' haalt u alle kennis in huis om deze vragen te beantwoorden en om verantwoorde financiële keuzes voor later te maken. 'Uw financiële levensloop' is een helder en overzichtelijke boek, vol rekenvoorbeelden, invulschema's en achtergrondinformatie, die u het kiezen makkelijker maken.

Bestel nu 'Uw financiële levensloop' voor de speciale ledenprijs van €12* (normale prijs: €13,50*). Niet-ledenprijs €16,50*. Dan kunt u met een gerust hart verder dromen over later...

* Dit aanbod is geldig tot 23 december 2005.

Exclusief een bijdrage van €2,50 in de verzend- en administratiekosten.

Bestellen?

✉ met de bestelkaart achterin deze gids

☎ (070) 445 45 45

🌐 www.consumentenbond.nl/webwinkel